

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VII. Quomodo examen particulare instituendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

mini erit ad perfectionem consequendam satis.

*Quidam tota
vita vni rei
feliciter in-
cubuerit.*

Sic quosdam nouimus tota fere vita sua in rem vnam sedulo incubuisse, & particulare de ea examen instituisse, qui ideo etiam eminentes & eximij in illa euasere; alius quidem in virtute patientia, alius in profundissima humilitate, nonnemo in magna cum Dei voluntate conformatione, alius denique in omnibus pure propter Deum faciendis. Ad hunc igitur modum etiam nobis, vt in aliqua virtute emineamus, enitendum est, nimirum in illa nos sedulo exercendo, & tam diu in eius exercitio perseuerando, donec eam comparemus.

Hoc vero non impedit, quo minus interdum hocce nobis examen licet interrumpere. Quinimo consultum est id ita fieri, ad octo nimirum vel quindecim dies examen de silentio, exercitijs spiritualibus bene obeundis, bene de omnibus loquendo, non proferendo verbo, quod quempiam aliquo modo offendant, & alijs id genus rebus, quæ in nobis semper repullulant, & indies de nouo regerminant, instituere; sed statim deinde ad primum institutum & procedendi modum redire, ac primarium nostrum intentum prosequi, donec tandem id, quod spectamus, obtinuerimus.

CAPVT VII.

Quomodo examen particulare sit instituendum.

*Tria tempora
examinis
particularis.*

SECUNDVM caput primarium, quod tractare proposuimus, est, quomodo hoc examen sit faciendum. Examen particulare tria continet tempora, & duas examinandi sui vices. Primum tempus est, mane statim ac lecto surgimus, in hoc proponere quisque debet, quam diligentissime ab illo sibi vitio & defectu particulari cauere, in quo se corrigere vult, vel emendare.

Meridie.

Secundum tempus est merities, in quo primum examen est faciendum; quod

tria puncta complectitur. Primum est, gratiam a Domino petere, vt reminiscatur, quod in defectum illum ceciderit, de quo particulare examen instituitur.

Alterum, rationem ab anima sua defectus vel vitij huius exigere, per tempus iam inde ab illa hora, qua surrexit ac propositum concepit, vsque ad presentem horam elapsam discurrendo, atq; exco-tere, quoties in illud prolapsus sit. Tunc totidem notanda sunt punctula in linea quadam in libello, quem ad eam vsum paratum habebit, exarata, quoties in id se prolapsus esse comperiet.

Tertium denique punctum est, patere quod lapsus sit, veniam rei huius petendo, ac propositum quoddam concipere in id a meridie, per Dei gratiam non prolubendi.

Tertium tempus ipsa vespera est, antequam nimirum cubitum concedatur tunc secundo examen, eo plane modo, quo in meridie, per tria ista puncta institutendum, iam inde vsque ab ultimo examine ad presentem tempus discurrendo, & totidem in alia linea secunda notando punctula, quoties se videbit impigisse.

Vt vero facilius & citius defectus & vitium, de quo examen facimus, eradice- tur, quatuor B. P. N. aduertenda ponit, quæ vocat Additiones. Prima est, vt quocumque in particulare illud vitium aut defectum homo cadit, eius mox ipsius poeniteat, manu leuiter ad pectus admota. Quod fieri potest etiam, cum apud alios agit, ita vt hi non aduertant, quid faciat.

Secunda, vt vesperi, facto iam examine, temporis pomeridiani puncta conferat cum punctis antemeridianis, vt videat nimirum, num aliqua sequuta sit emendatio.

Tertia & quarta sunt, diem hodiernum cum hesternum, atque hebdomadam currentem, cum superiore & præterita comparet: vt ex hac collatione videatur, num quem profectum fecerit.

cit sequenti, & proximo rursus die, donec tandem ex austero lenis, ex iracundo placidus factus est.

Hic itaque modus est, quem Beatus Pater nobis in examine particulari prescribit, ut sic conflictus multo nobis reddatur facilior.

Quemadmodum ægro, cui omnia desipiunt, cuiusque stomachus omnem escam respuit, cibus non nisi frustatim & particulatim datur, ut sic hunc possit trahere: nam si illi integram gallinam apponeres, deterritus impossibile esse iudicaret totam eam absumere, atque ita ex ea ne modicum quidem posset degustare: at si frustillam eius aliquod præcisum illi des, reliquum vero intra duas lanceas recondas, fiet, ut paulatim, bolum semper vnum per vices illi apponendo, tantum illum facias comedere, quantum opus habet.

Simili.

Sic & Beatus Pater noster nos in examine particulari paulatim, velut ægros ac debiles quosdam, ab vno medio die scilicet ad alterum vult conducere, ut si qua in hac re est difficultas, facilius eam ferre possimus. Si enim vniuersum simul caperes, dicendo, verbi gratia: Toto anno verbum non loquar, tota vita mea oculis volo incedere in terrâ demissis, ita compositus, & cum tanta modestia, fortasse, vel sola rei huius cogitatione perterritus, defatigaberis, hucque te posse pertingere, desperares, & hoc vite genus omne tristicum ac melancholia plenum esse iudicares. At per medium diem saltem, v.g. per vnum tempus ante meridianum vsque ad prandium, quis non compositus esse moribus, quis non linguam poterit refrænare?

Deinde in meridie non nisi vsque ad vesperam propone; quia alio die quid futurum sit, nouit Deus, & vnde nosti, vtrum eatenus vitam producturus sis, & ponamus eatenus te viuere, non etiam amplius id erit, quam dies vnus: neque vero eras te pœnitebit, quod hodie cum hac circumspectione ambularis; nec etiam defatigatus idcirco eris, quod hodierno die caute circûspecteq; vixeris: quin imo mens

Vniuersa hæc doctrina è sanctis est Patribus deprompta; beatus namque Abbas Antonius, ut Historia Ecclesiastica proditum est, suis consulebat, ut defectus, quos in examine notarant, scripto consignarent, ut sic magis homo erubesceret inque suum profectum diligentius incumberet, errores defectusq; suos coram videndo & considerando.

Idem quoque docet Iohannes Climacus: qui non vesperi solum & tempore examinis, sed & omni hora suos vult hominem defectus, statim ut in eos incidit, annotare, ut sic postea melius & commodius examen queat insituere, perinde ac bonus campsor, & nauus mercator, sedulusque œconomus, statim in commentariolum & codicem refert, quidquid vendit vel emit, tum, ut nihil ipsum effugiat ex obliuione, tum, ut vesperi melius generales suas subducere rationes queat.

S. Basilius denique & Bernardus expresse suadent, ut dies vnus cum altero conferatur, ut sic melius suum homo profectum & defectum aduertat, & magna accuratione in dies procuret esse melior, atque Angelis sanctis similior. Sic & sanctus Dorotheus consulit, ut septimana vna cum alia, mensis vnus cum alio conferatur.

Modus vero defectus nostri paulatim & per spatia interrupta, ab vno semidie scilicet ad alium, & non vltimis, emendandi, quem nobis beatus Pater assignat, idem est à sancto Chrysostomo, S. Ephrem, & S. Bernhardo, velut medium ad quodlibet vitium vel defectum, quem habemus, euellendum, efficacissimum, præscriptus.

Eum insuper agnoscit Plutarchus, & in exemplum adfert illum, qui, cum natura esset cholericus, magnamque in ea reprimenda difficultatem sentiret, statuit vel die vno non irasci: atque ut proposuit, ita & cavit. Postridie rursus sibi dixit; Etiam hodie videbo, ne ita habenas laxem, & hodie saltem ab irascendo mihi temperem, & vim sibi faciens cavit, ac & illo die irasceret. Sic deinde se-

mens tibi ob hoc erit excitator, teque exinde melius dispositum inuenies ad id melius, facilius, ac suavius faciendum.

Parui temporu emendatio proponenda.

Crediderim nonnullos subinde in eo errare, quod nimirum non assuecant, non nisi in medium hunc diem emendationem concipere, quod sane non parum eos ad maiori cum efficacia proponendum, adiuuaret.

p. 2. li. 6. c. 38. hystor Minor.

S. Iuniperi pium silentium.

F. Iuniperus, vt in Chronicis Minorum legitur, etsi semper valde parum loqueretur, semel tamen per semestre integrum, hoc pacto perpetuum seruauit silentium: primo die proposuit non loqui, in honorem Dei Patris; secundo ex reuerentia Dei Filij; tertio ex reuerentia Spiritus sancti; quarto propter amorem beatissimæ Virginis Matris: itaque consequenter per omnes Sanctorum ordines discurrendo, quotidie silentium nouo seruore & deuotione, ex amore & affectu erga aliquem illorum obseruabat. Hoc scilicet pacto quis magis ad emendandum id, super quo particulare examen instituit, animatur, simul etiam magis ob defectus, quos admittit, confunditur & erubescit; quod ne tantillo quidem temporis spatio bonum suum propositum seruare & complere potuerit. Proinde permultum nos hocce medium per omnia iuuabit.

CAPVT VIII

In examine nobis est præcipue in dolore & emendationis proposito concipiendo insistendum.

ID in modo faciendi examinis in primis & ante omnia aduertendum est, inter tria eius membra, duo postrema eminere & primas ferre: dolorem scilicet, & poenitentiam de peccatis ac negligentijs conceptam, & firmum emendationis propositum, iuxta illud Prophetæ: *In cubilibus vestris compungimini.* In hac compunctione & displicentia, & in firmo hoc non reuincendi proposito, vniuersa vis & ef-

Psal 4. 8.

ficacia examinis ad nostri emendationem consistit, ac proinde in duo hæc præcipua temporis portio est impendenda.

Vna è præcipuis causis, ob quas multi tam parum per examina proficiunt, & emendantur, est, quod totum prope tempus in inquirendo, quoties in defectum suum prolapsi sint, impendant, & hocce puncto vixdum absoluto, quod finem diu examinis iam signum detur, reliqua non nisi superficialiter ac leuiter faciant, in dolore, inquam, & poenitentia de peccatis, in sui confusione, in veniē pro ipsidem petitione, in firmo sui circa vesperam vel postridie emendandi concipiendo proposito, denique in Dei gratia & virtute ad hoc necessarijs petendis, se nequaquam detineant: inde oritur, vt quoties hodie impegesti, toties etiam impingas cras. Quia toto examine non fecisti aliud, quam in memoriam reuocare quoties impegeris.

Hæc autem non est vera nostri emendandi ratio, sed tantum primum examinis punctum & fundamentum, cui illa alia duo puncta principalia superstrui debent. Efficax ad tui emendationem medium est, ex corde & animo de culpis dolere ac poenitere, firmiterque emendationem proponere, & ad hoc gratiam seruentem à Domino exposcere. Quod nisi feceris nulla tui sequetur emendatio. Tam enim sunt inter se coniuncta & sororiant, dolor de præterito, & emendatio de futuro, vt pari passu ambo procedant. Certum quippe est, cum quid ex animo & sincere detestamur, omni nos ratione, ne iam ipsum relabamur, contendere.

Sæcularibus hominibus hoc ipsum quotidie oggerimus ac prædicamus: nequam erit igitur, vt id nos in vsum nostrum conuertamus: Quid cause esse dicemus, quod mundani tam facile in peccata, quæ toties confessi sunt, relabuntur? nos in quæ? Causa vt plurimum esse solet, quod vere & ex animo ea non sunt detestati, & cum firmo non amplius in peccata reuincendi proposito ad confessionem non veniant, & quia animus